

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri :

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

Milâslı GAD FRANKO

TAHRİR HEYETİ

Fuat Hulûsî B. Temyiz Mahkemesi İkinci
hukuk dairesi reisi

Sabri Şakir B. Ad. V. Hukuk İşleri
Müdürü

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk Fa.
Müderrislerinden

Ahmet Refik B. Sabık Temyiz Mahkemesi
azasından

Ahmet Samim B. İstanbul Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Şarî Kroza. İstanbul Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Aşıl Mester. Paris Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Şavgran. Paris Hukuk Fa. fahri
Müderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mecmu-
ası tahrir heyetinden.

Bahir B. Kavanin ihzârı komisyonu
azasından.

Mehmet Talât B. Avukat

M. A. Bilyoti. Paris Hukuk Fakül-
tesi Doktoru.

Adres: Galata, Bahtiyar han Avukat Gad Franko Beyin yazıhanesi

Telefon: Beyoğlu 3609

Bir nüshanın bedeli 35 kuruştur

Bir senelik abonemanı Posta ücretile beraber

400 kuruştur

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

EKSPRES MATBAASI

1931

Binaenaley vasiyetin infazı hakkında hâkimden gelecek karar ve tebligatın jera ve infazile hissedarlık suretindeki tasarruf vaziyeti tesbit ve tescil edilmiş olur. Bu tahriratı umumiyeden irsal kılınan nüshasını mülhakat memurlarına da tebliği ve ahkâmının dikkat ve itina ile tatbiki tavsiye olunur.

25 -3-930

U. M.

MEHAKİM İÇTİHATLARI

JURISPRUDENCE

Mahkemei Temyiz ticaret dairesinden:

Esas: 1344

Karar: 1576

HÜLÂSA : Bir zata malzeme verilmesi ve namlarına hesap açılması bir tacire emredildiği ve o zatı memur ve mümessil olarak tanıttıkları takdirde keyfiyetin şuhudu şahsiye ile isbatına manî kanunî yoktur.

Hükmü veren mahkeme; Samsun Asliye mahkemesi Hukuk dairesi.

Tarihi; 17 teşrinievvvel 929

Temyiz edilen hükmün numarası; 725

Davacı: Sadık zade biraderler ticarethanesine izafeten avukat Kâmil bey aleyhine dava olunan: Nafia müteahhitlerinden Nuri bey.

Temyiz edilen fıkrai hükmiyenin hülâsası; Müvekkili şirketin Müddeialeyh Nuri ve şeriki Sami beyler zimmetinde teşkil ettikleri şirketi hesabına, mümessilleri Kâzım beye verilen mal bedelinden matlubu olan mebaligden hissesine isabet eden 2215 lira 99 kuruşun mumaileyhimadan Nuri bey tediye eden imtina eylemekte olduğundan bahsile meblâğı mezkûrun tahsili talebile, müddei şirket vekili tarafından ikame olunan davanın cari muhakemesi neticesinde müddeabihten 3132 lira 27 kuruşun maa faiz müddeialeyhten tahsiline karar verildiğini mutazammındır.

Temyiz ve izahatı şifahiye talep eden; Nuri bey.

Temyiz kararı

Şebekeden talebe mebnî icrayı müraffaa için tayin olunan günde mümeyyiz tarafından Hâmit ve mümeyyizünaleyh tarafından da Kâmil beyler olbaptaki vekâletnamelerine istinaden gelip, müddeti temyiz hakkında mümeyyizünaleyh vekilinin bir diyeceği olmadığı ve temyiz istidasının müddeti kanuniyesi zarfında ita ve kaydolunduğu anlaşıldıktan ve tarafeyn vekillerinin şifahî izahatı istima edildikten sonra ilâmi mümeyyizünbih ve evrakı hükmiye ve temyiziye ile birlikte mütalea ve tetkik ve icabı keyfiyet müzakere olundukta;

Müddeialeyhlerden mümeyyiz Nuri beyin diğer müddeialeyh Samî bey ile şerik oldukları ve her ikisi Kâzım beyi müddeinin mağazasına götürerek müştereken taahhüt ettikleri Samsun - Bafra yolu için muktezi malzemenin verilmesini ve namlarına bir hesabı carı açılmasını emri ve Kâzım beyi memur ve mümessil olarak tanıttıkları şuhudu müstemianın şهادetile mütehakkak bulunmuş ve hadisenin şuhut ile isbatına bir göna mani kaurî mevcut olmadığı gibi, şahitler hakkında, Mahkemei asliye huzurunda bir taanda dermiyan edilmemiş olmasına ve kararda münderiç esbabı mucibeye nazaren temyizen dermeyan olunan itirazat varit görülmediğinden reddile hükmü mümeyyizenbihin tasdikine ve temyiz masrafının müsted'ii temyize aidiyetine 14/9/930 tarihinde karar verilerek hazır bulunan tarafeyn vekillerine tefhim olundu.

TEMYİZ MAHKEMESİ 4 ÜNCÜ HUKUK DAİRESİNDEN :

Esas 4062

Karar 3682

Hülâsa: Hadisede mülga umumî istihlâk vergisi kanununun tatbiki lâzım gelmeyip bunun yerine kaim olan Muamele vergisi kanununun 14 üncü maddesi mucibince halli mesele edilmesi iktiza ederken müddeinin belediyeye itiraz etmesi lâzım geldiğinden bahsile davanın reddine karar verilmesi kanuna muhalif ve nakzı muciptir.

İstanbul asliye mahkemesi 4 üncü H. dairesi.

21 Haziran 930

Numarası 312

Muhip Ali Ef.

İstanbul Defterdarlığı.

Müddealeyh Defterdarlıkça mülga umumî istihlâk vergisi kanununa istinaden gayri kanunî olarak ba ihbarname (4650) lira talep edilmekte olduğundan bu suretle vaki müdahalenin men'ini istemiştir.

Umumî istihlâk vergisi kanununa tevfi kan müddeinin evveleminde belediye müraaatı lâzımken doğrudan doğruya mahkemeye müraaat etmesi hasebilen davanın rüyeti mahkemenin vazifesinden hariç bulunmuş olmağla davanın vazife noktasından reddine karar verilmiştir.

Temyiz eden ; Davacı vekili.

TEMYİZ KARARI :

Temyiz talebinin müddeti içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kâğıtlar okunup esasa girildi ;

Hadisede mülga umumî istihlâk vergisi kanununun tatbiki lâzım gelmeyüp bunun yerine kaim olan muamele vergisi kanununun tatbiki muktazi bulunmuş olmağla kanunu mezkûrun 14 üncü maddesi mucibince halli mes'ele edilmesi iktiza ederken müddeinin belediye itiraz etmesi lâzım geldiğinden bahsile davanın reddedilmesi kanuna muhalif olduğundan hükmün (Nakzına) ve aşağıda yazılı temyiz masrâfının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 6 T. sani 930 tarihinde ittifakla karar verildi.

Mahkemei temyiz Hukuk Heyeti Umumiyesinden :

Esas : 1) 54

Karar : 54

HÜLÂSA: Mübadeleye tâbi eşhas zimmetindeki matlubatın sureti istifası 22 Mart 928 tarih ve 791 numaralı kanun hükmüne tâbidir, ve ona göre halli icap eder.

Mahkemesi: Samsun Azliye Hukuk mahkemesi

Tarihi: 10 / 5 / 930

Numarası: 151

Taraflar: Müddei, Mehmet Tevfik ve Muhiddin Beyler.

Müddeialehy, Şakir Bey.

Dava: Mübadeleye tâbi eşhasa ait olup namlarına tefviz olunarak senelerdenberi tahtı tasarruflarında bulunan hudut ve mevkii malûm mağaza ve otele müddeialehy tarafından emlâki mezkûrenin sahibi evveli Hacı Dimitraki'de olan alacağını teminen veresei Bartına nam kimse aleyhine istihsal eylediği ilâmla haciz vazettirmiş olduğundan vaki müdahalenin men'i ve mevzu haczi icrainin ref'i istenmiştir.

Son karar ve müstenidi: Medyun Hacı Dimitrakinin 332 senesinde vefatile emvali müddeabihe verese makamında olan hazineye intikal eylemesine ve Büyük millet meclisinin 7 Teşrinevvel 341 tarihli tefsirine ve ahkâmı sabıkaya nazaran borcun terekeden tesviyesi lâzım geleceğinden müddeinin davayı mezkûrelerinin reddile muarazalarının men'ine dair hüküm badennakız ittibaan cereyan eden muhakeme neticesinde eşhası menkuleye ait emvali gayrı menkulenin satılarak istifayı deyin eylemesi caiz olmayacağına binaen müddeilere verilen mezkûr emlâki icra marifetile satmağa teşebbüs etmek suretile müddeialehyin vuku bulan müdahalesinin men'ile haczi icrainin ref'ine dair lâhik olan hüküm indettemyiz: Mahkemei aslıyece medarı hüküm ittihaz edilmiş olan 7 Teşrinevvel 341 tarihli karar tefsiri mübadeleye tâbi aşhas zimmetindeki matlubatin istifası hakkındaki 22 Mart 1926 tarihli ve 791 numaralı kanun ile mülga bulunmuş olmasına nazaran hâdisenin mezkûr 791 numaralı kanun ahkâmına tevfigan tetkik ve halli iktiza ederken bundan bizzuhul berveçhi muharrer hükmü kalmamış olan salifüzzikir, kararı tefsiriye istinaden bazı mütalâatı gayrı kanuniye beyanile yazılı olduğu üzere hüküm verilmesi muhalifi kanun olduğundan bozulması

üzerine yeniden cari muhakeme ve tetkikat neticesinde:

Gerçi bozulan ilâmda 22 Mart 926 tarih ve 791 numaralı kanun sarahaten zikredilmişse de bozma ilâmına ittibaen mephusunanın kanun ahkâmına göre karar verilmiş olduğu beyanile eski hükümde ısrar edilmiştir.

Duruşma suretile tetkiki istiyen: Şakir efendi.

Temyiz kararı:

Temyiz lâyhasında: İsraren verilen hüküm hey'eti umumiyece bittetkik ve şifahen beyan edeceği esbaptan dolayı son hükmün dahi nakzını istenmiştir.

Temyiz Heyeti Umumiye kararı:

Yevmi muayyeninde yapılan tebligatı kanuniye üzerine müddeiler Mehmet tevfik ve Muhittin Beyler namına hazır bulunan Avukat Kâmil ve müddeialehyh Şakir Efendi namına hazır olan Avukat Hâmit Beylerin ait olduğu hukuk hey'eti umumiyesinde izahatı şifahiyeleleri dinlendikten ve dosyadaki kâatlar okunduktan sonra görüşölüp düşünöldü:

6/7/929 tarihli mahkeme kararı dairei hususiyenin 6/6/929 tarihli bozma kararı müeddasına uygun ve buna müstenit ısrar kararı usul ve kanuna muvafık olmakla temyizden dermeyan olunan itirazatın reddile temyiz olunan son hükmün tasdikine ve aşağıda yazılı temyiz masrafinin temyiz edenden alınmasına 9/7/930 tarihinde ittifakla karar verildi.

TEMYİZ MAHKEMESİ DÖRDÜNCÜ HUKUK DAİRESİNDEN:

Esas ; 4593

Karar ; 3472

Hülâsa : 1 — Gıyap kararının tebligine rağmen müddeialehyhin mahkemeye gelmemiş olması esas dava hakkında tahkikat icrasile medarı hüküm istihsaline mani değildir.

2 — Ademi icabet ve itiraz sebebiyle yazılı olduğu üzere karar itirazı kanuna muhalif ve nakzı muciptir.

İstanbul Asliye mahkemesi 4 üncü hukuk dairesi.

20 Ağustos 930

930/662

Sadık B. veresesinden Afife ve Dilşat ve Latife Hanımlar.

Avukat Ali B.

Dava: Murislerinden yüz lira alacağı olduğundan bahsile gayri mübaddiller komisyonundaki alacaklarını haczettirmiş ise de bu para evvelce kendisine verilmiş olduğundan haczin fekkile müdahalesinin men'ini ve ayrıca emlak kira bedeline mahsuben müddeaaleyhin avans olarak fuzulen almış olduğu (200) liranın tahsilini istemişler müddeialeyh te davacıları infak ve iase ettiğinden dolayı alacağı bulunan (200) liranın alınmasını mütekabilen dava etmiştir.

Son karar : Gıyap kararı tebliğine rağmen müddeialeyhin mahkemeye gelmemesine mebnî hadisatı kabul etmiş addile yüz liradan dolayı icraen vaki haczin fekkine ve davayı mütekabilesinin reddine ve müddeilerin feragat ettikleri (200) lira hakkındaki alacak iddialarının dahi reddine karar verilmiştir.

Temyiz eden : Müddeialeyh Ali B.

TEMYİZ KARARI

Temyiz talebinin müddeti içinde olduğu anlaşıldıktan sonra dosyadaki bütün kâğıtlar okunup esasa girildi.

Her ne kakar gıyap kararının tebliğine rağmen müddeialeyh mahkemeye gelmemiş ise de esas dava hakkında tahkikat icrasile medarı hüküm istihsalı muktazi iken bizzühul ademi icabet ve itiraz sebepleriyle yazılı olduğu üzere karar itirazı kanuna muhalif bulunduğundan hükmün (Nakzına) ve aşağıda yazılı temyiz masrafının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 20 T. evvel 930 tarihinde ittifakla karar verildi.

Mahkemei Temyiz Ticaret Dairesinden:

Esas: 1569

Karar: 929

AÜLÂSA: 1.— Müddeialeh'in lâiyhai cevabiyesinde dermeyan eylediği selâhiyet itirazı hakkında reddin veya kabulen bir karar vermek icap eder.

2.— Polîçe zâhırında müddeialeh tarafından yazılan şerhin Ticaret kanunu ahkâmına nazaran kabul mahiyetinde olup olmadığının tetkik ve teemmül edilmesi lâzım gelir.

Esbabı ânifeye mugayir karar verilmesi yolsuz ve müstelzimi nakızdır.

Hükmü veren mahkeme: İstanbul İkinci Ticaret mahkemesi.

Tarihi: 24-2-930

Numarası: 93

Davacı: Davit Efendi vekili Danyel Bahar Efendi.

Aleyhine dava olunan: Hacı Mehmet ve Rifat Efendiler şirketi.

Temyiz edilen fıkrai hükmîyenin hülâsası: Müvekkilinin müddeialeh şirket zimmetinde ciro edilmiş bir kıt'a senet mucibince alacağı olan 1000 liranın maafaiz müddeialehyhten tahsiline ve tazminat talebinin reddine karar verildiğini havidir.

Temyiz eden: Mehmet Rifat Efendi.

Temyiz kararı:

Temyiz talebinin müddeti için de olduğu görüldükten ve dosyadaki kâatlar okunup iş anlaşıldıktan sonra icabı keyfiyet müzakere olundukta:

Müddeialeh'in lâiygai cevabiyesinde dermeyan eylediği selâhiyet itirazı hakkında reddin veya kabulen bir karar vermek icap ederken bu cihetin meskûtunanh bırakılması yolsuz olduğu gibi polîçe zâhırında müddeialeh tarafından yazılan şerhin Ticaret kanunu ahkâmına nazaren, kabul mahiyetinde olup olmadığının tetkik ve teemmül edilmesi icap ederken bunnan da zuhul edilmesi yolsuz ve itirazatı temyiziye bu itibarla varit bulunduğundan hükmün bu noktalardan Hukuk Usulü Muhakemeleri kanununun 428 inci maddesine tevfikân nakzına ve zirde müfredatı yazılı temyiz masraflarının ilerde haksız çıkacak taraftan alınmasına 22-5-930 tarihinde müttefikan karar verildi.